

עטרת שלום

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמרגא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רח' ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת הקת

בס"ד, עט"ק פרשת הקת
ב' תמוז תשפ"ב – שנה י"ג גליון תרט"ז

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

הרה"ג מוצ"ש	ר"ת	ירושלים	בני ברק	ניו יורק	מונטריאל
8:31	7:13	9:06	8:34	9:03	8:11
9:45	8:27	9:57	9:29	9:41	8:27

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

זאת הקת התורה אשר ענה הוי"ה לאמר

דבר אל בני ישראל ויקחו פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה על (ט ב)

אחד היו צריכין להזהות עליו ביום השלישי
וביום השביעי גם כן לתיקון הנ"ל.

טעם ספרה אדומה מטמא טהורים ומטהר טמאים

ולפי זה מובן למה מעשה פרה אדומה מטמא
טהורים ומטהר טמאים, כי הרי אמרנו
לעיל שע"י מצות פרה אדומה חזר כמו שהיה
בשעת קבלת התורה שנתקן חטא עין הדעת.
וזה איתא במסכת יומא (עב): אמר רבי יהושע
בן לוי, מאי דכתיב 'וזאת התורה אשר שם
משה' זכה נעשית לו סם חיים, לא זכה נעשית
לו סם מיתה. ופרש"י 'זכה' ללמוד לשמה
ולקיימה.

בעסק בתורה לשמה מתקן המידות

ואם כן יש לומר שע"י שהאדם עוסק בתורה
לשמה בסם החיים או יוכל לעלות ולתקן
הו' מידות ולהמשיך את הג' מוחין, כי המאור
שבה מחזירו למוטב (ירושלמי תגינה פ"א ה"ז), וזהו
מטהר מטמאים. ולהיפך ח"ו כשלומד שלא
לשמה הוא פוגם בכל הקומה כולה, וזהו מטמא
טהורים.

אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה

ולכך דורשים כאן חז"ל, אין דברי תורה
מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה
כנ"ל, לרמוז שכדי לזכות ללמוד תורה לשמה
הוא רק ע"י שיעסוק בתורה במסירות נפש
במעוט תענוג, כמ"ש חז"ל במסכת אבות (פ"ז
מ"ד) פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה,
ועל הארץ תישן, והיי צער תחיה, ובתורה אתה
עמל, אם אתה עשה כן, אשריך וטוב לך,
אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא.

רעוא דרעיון תשנ"ח לפ"ק.

במסכת שבת (פג): עה"פ 'זאת התורה אדם כי
ימות באהל' (שם יד) אין דברי תורה מתקיימין
אלא במי שממית עצמו עליה. שע"י מצות פרה
אדומה מתקנים חטא עין הדעת.

פרה אדומה מברר הרפ"ח ניצוצין

וזזה מרמוז פר"ה בני' עם האותיות רפ"ח ניצוצין,
שבא לתקן את הרפ"ח ניצוצין ממה
שנתפורו ע"י חטא עין הדעת, ולכך משליכים
אותו באש, כי אש מרמוז ליו"ד של שם הוי"ה
שהוא בחכמה (עין חיים) שער דרושי אבינו ע"ד ר"א,
והרי חכמה מתקן הכול, כמו שאיתא בזהר
הקדוש (ח"ב רנד). שבחכמה איתברירו כולא,
וכמ"ש 'כולם בחכמה עשית' (תהלים קד כד).

במעוה פרה אדומה מרמוז העשר ספירות

ולכך רואים שמעשה הפרה כתוב 'והזה אל
נכה פני אהל מועד מדמה שבע פעמים',
ואח"כ כתוב שלקחו שלשה מינים 'ולקח הכהן
עין ארו ואזוב ושני תולעת'. ועוד כתוב 'הוא
יתחטא בו ביום השלישי וביום השביעי יטהר',
רואים שבפרה אדומה יש המספר של שלש
והמספר של שבע.

בחטא העגל הפרידו המחשבה מהמעשה

והביאור בזה דהנה יש לומר שתיבת עג"ל,
מרמוז הע' לשבע המידות, והג'
לחב"ד, והל' לבחינת המקיפין (ע"ח שער כ פ"ה),
שמרמוז שבחטא העגל הפרידו בין הגוף שהם
השבע מידות, למחשבה שהוא בחינת חב"ד, כי
ע"י חטא עבודה זרה פוגמים במחשבה, כמו
שאמרו חז"ל במסכת קידושין (לט): שהמהרהר
בעבודת כוכבים מצרפה למעשה כמ"ש 'למען
תפוש את בית ישראל בלבם' (יהזקאל יד ה),
ומגיע הפגם עד י"ה משם הוי"ה כידוע, ולכן
בכללות התיקון עושים במעשה הפרה גם כן
הענין של שבע ושלוש לתקנו, וכן בפרומות בכל

הקת התורה ולא הקת הפרה

כבר עמדו המפרשים, למה אצל מצות פרה
אדומה כתוב 'הקת התורה' ולא הקת
הפרה.

פרה אדומה בא לכפר על עון העגל

רק הענין יש לומר, שרש"י (יט כב) מביא מעם
פרה אדומה בשם רבי משה הדרשן, וז"ל:
משל לבן שפחה שטיגף פלטיץ של מלך, אמרו,
תבא אמו ותקנח הצואה, כך תבא פרה ותכפר
על העגל. רואים מזה שמעשה פרה אדומה בא
כדי לכפר על עון העגל.

כשחטאו בעגל אמיטו עליהו חויה ביטא

וזזה איתא בזה"ק בפרשת כי תשא (ח"ב קצג):
בשעתא דקיימו ישראל על מורא דסיני,
אתעבר מנייהו וזהמא דהאי חויה, דהא כרין
בטול יצר הרע הוה מעלמא, ודחו ליה מנייהו,
וכרין אתאחידו באילנא דחיי וכו', שקבלת
התורה תיקן את חטא עין הדעת, כמו שאמרו
חז"ל (שבת קמו). ישראל שעמדו על הר סיני
פסקה זוהמתן. אבל כשחטאו בעגל אמיטו
עליהו חויה ביטא כמלקדמין וכו' עד כדי כך
ששואל שם הוזהר, למה מת יהושע, הרי לא
היה במעשה העגל בכלל, כי היה ממתין למושה
רבינו בהר סיני, ומתרחץ שם כיון דפגימו שריא
בה, ואתהדרת כמה דאתפנימת בחובא דאדם,
לא יכיל בר נש לאתקיימא. היינו שנפגם ע"י
חטא העגל השורש למעלה לכך מת יהושע
עיי"ש.

פרה אדומה מתקן חטא עין הדעת

ועל זה בא מצות פרה אדומה לתקן בחזרה את
חטא עין הדעת, וזהו שמרמוז התורה
באמרו 'זאת הקת התורה' לומר שע"י מעשה
הפרה חזר כמו שהיה בשעת קבלת התורה
שנתקן חטא עין הדעת. ולזה רמוז כאן חז"ל

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

עטרת חכמים

עיונים וביאורים
מרבתינו זי"ע

זאת חקת התורה אשר ענה
הוי"ה לאמר דבר אל בני
ישראל ויקחו אליה פרה אדמה
תמימה אשר אין בה מום אשר
לא עלה עליה על (ט ב).

משרשי המצוה, לא תחשוב כמו
שד"מ הפשטנים שמעם
מצוה זאת נעלם, וסמכו על מאמר
חז"ל (במדבר רבה י"ו ט) לך אני מגלה
מעמי פרה, ועל שלמה המלך שאמר
(קהלת י ב) 'אמרת אחכמה והיא
רחוקה ממני', אבל לבני לא כן
יחשוב, ולקמן נבאר כוונת חז"ל וכו'.
ושריפת פרה הוא טהרות נגה, כמו
שד"ע (ריטב"א קדושין מטו):
שעתיד חזיר ליטהר, ושריפות הרע
דננה ויהיבית ליקודת אשא, ונגה
זה נקרא עור רקיע, וכלול מגוף
ונשמה, טוב ורע בבי"ע, ובאצילות
נקרא אלקים קדושים דין קדוש.
ומשה ושלמה לא יכלו לעמוד האידך
למתק טעות קליפה זאת, והאידך
לשמור ממנה מכל וכל, אבל אעפ"כ
למשה נתגלה מעם פרה, כי הוא
בעצמו חזר אצלו נגה כבשרו לאור
החשמל, אבל האידך למתקה בכלל
לא יכלו לעמוד עליה עד שיבוא
משיח.

ובזה שמעתי ממורי רודי רבינו צבי
הירש [מזידיטשוב], שאמר,
שמתירא בכל רגע שאפשר יש בו
טעות מקליפות נגה, כי יכול להיות
צדיק וחסיד וגאון, והוא כולו טעות
מננה, כשיחפש ויפשפש יראה שאין
בו דבר אחד לשם שמים

אוצר החיים דף קל"ג: מרבתינו יצחק אייזיק
מקאמרנא

זאת חקת התורה אשר ענה הוי"ה לאמר וגו' (ט ב)
לקשר תחלת הפרשה עם סיום הסדרא במלחמת עוג
שנאמר (כא לד) אל תירא אותו. עפ"י דברי הוזה"ק
(ח"ג קפד.) כי התיירא משה לחרוג את עוג מפני הרשימא
של מצות מיל"ה שנתן בו אברהם אע"ה, וזה שאמר לו
הקב"ה אל תירא אותו, היינו שלא תפחד מן האות שנתן
בו אברהם אע"ה. וזה הביאור 'זאת חקת התורה' דעיקר
נתינת החק מילה שנקראת 'חק', היא עיקר וקיום התורה
וכמו שאומרים בברכת המזון 'על ברידת שחתמת
בבשרינו על תורתך שלמדתנו' ועוג לא קיבל על עצמו את
חק המילה עם קיום התורה, א"כ הוא מפר ברית, א"כ
האות מילה אינו כלום אצלו, כי עיקר ענין 'אות' מצות
מילה היא הכנה לקיום התורה, אבל עוג שלא קבל על
עצמו עול תורה, א"כ מילתו אינה כלום, א"כ שפיר אמר
לו הקב"ה 'אל תירא אותי', כי העיקר הוא 'חקת התורה'.

'פרי חיים' מרבתינו חיים יעקב מקאמרנא

וישם ממנו שבי (כא א)

שבי"ש שהם נשמות שהאירו לכל העולם, עיניהם של
ישראל, חלק משה רבינו, השייכים לחלק נשמתו,
והם בכל דור ודור, ועל ידיהם יש כח לישראל לעמוד
בגלות המור הזה, ע"י אור תורה ורויה, המאירין ומחייין את
נפש הישראלי, והם ש'מעון ב'ן יוחאי, 'שלמה ב'ן יצחק
רש"י ז"ל, 'יצחק ב'ן שלמה מרן האר"י, 'ישראל ב'ן ש"רה
מרן הריב"ש טוב, וכיוצא בכל דור, נשמות המאירין לכל
העולם ברזי התורה ובתורה, והם חלק מנשמת משה,
נקראין שבי"ש, יי"י ב"ש א"א [יצחק יהודה יחיאל ב'ן
ש"נדר, אדוני אבי].

זוהר ח"י ח"ה דף קע"ב מרבתינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ויאמר הוי"ה אל משה עשה לך שרף ושים אותו על
נס וקהיה כל הנשופ ורצה אתו וחי (כא ח).
אפשר לפרש בדרך רמז, שאותא בספה"ק בני יששכר
(מאמרי השבתות מאמר ב) מהגה"ק צ"ס"ע מרן
מהרצ"ה מדינוב זי"ע, שיש תק"פ קליפות שצרכים
להכניעם. וזה 'זאת שעיר החממת דרש דרש משה והנה
שרף' (ויקרא י טו) שהיה שורף את 'השעיר' בנימטריא
תק"פ, שמושה המתיק אותם שלא יהיה שום שליטה חו"ש

על ישראל עם הקדוש, ומבאר שם שע"י התורה"ק וכמו
כן ע"י שמירת שבת אפשר לכמלם, וכמו כן ע"י הנחת
תפילין כי 'תפילין' בנימטריא תק"פ עד כאן לשונו.
וזה לדעתי אפשר לפרש בדרך רמז 'זיאמר ד' אל משה
עשה לך שרף' תראה לתקן את התק"פ קליפות שלא
יהיה חו"ש שום שליטה על ישראל, 'זשים אות'ו על
הנס' שיקיימו את התורה"ק שנקרא אות, וגם ע"י שמירת
שבת קודש הנקרא אות, וכן ע"י ברית מילה. וזה 'זהיה'
לשון שמחה, 'כל הנשופ' אם חו"ש יבוא הקליפות
מהתק"פ לנשך זרעה אתו' אם הוא רואה שהאותות הם
בשלימות או אי אפשר להם לעשות שום רע, ואדרבה עי"ז
יהיה לכם הכוח לתקן אותם ולבטל אותם. השם יתברך
ירחם על עמו בני ישראל בכל מקום שהם, שיהיה לנו הכח
לבטל אותם ולתקנם, בדרך הקדושה והטהרה אכיה"ר.

'מעשה שלום' מרבתינו שלום מקאמרנא

ומשם בארה הוא הבאר אשר אמר הוי"ה למשה
אסף את העם ואתנה להם מים. (כא טז)

רצה לומר שהקב"ה אמר למשה 'משם' אפילו מרשעים
יש בלבם ג'כ 'באר' מים, שהוא ניצוץ הקדוש השרוי
בלבו, שלא יחליף אותו עד שמוסר נפשו וגופו להקב"ה,
ואל ירח ממנו נדח (שמואל"ב יד יד) אפילו ניצוץ קטן
שבקדושה, וזהו הכוונה 'הוא הבאר אשר אמר ה' למשה
אסף את העם' שהם רשעים בתאות, שאו נקראים בור ריק
אין בהם מים (בראשית לו כד) אבל נחשים ועקרבים יש בו
(שבת כב.), לזה 'אסף את העם בזה ואתנה להם מים' שבוה
נעשו מבור, באר מים חיים קדושה, ויתעלה בהם הניצוץ
הקדוש שבהם. 'או ישיר ישראל את השירה הזאת עלי
באר ענו לה' ר"ל כשיהיה הכירור הטוב, שהרשעים יעשו
תשובה ויתקנו ניצוץ הקדוש שלהם, או אלו רשעים והעם
הנ"ל יהיו נכללים או בכלל כל ישראל הקדושים, וכולם
ביחד ישירו 'או ישיר ישראל' כולם 'את השירה הזאת'
שהוא מלכות, 'עלו באר' שהוא השכינה הקדושה עם
ניצוץ הקדושים שלה, 'ענו' בוראי 'לה' ויקבל הקב"ה
להם בתשובתם של כל הניצוץ נשמות שילקטו השכינה
הקדושה מעמקי הקליפות.

'בן בית' מרבתינו אליעזר צבי מקאמרנא

עטרת רז

רזי תורה מרבתינו זי"ע

והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעיירם (ח ט)

זנתן מימינו' (שם ח) מלא דמלא, מחסדים דאבא,
להשקות את ישראל עם הקדוש זרע אל חי, בני
אברהם יצחק ויעקב, ואח"כ 'והוצאת להם מים'
והיינו על ידי הכאה, ובוה 'זחשקית' מלא יוד, 'את
העדה' הקדושה ממימי החסדים דאבא, 'זאת
בעיירם' שהוא ערב רב תשקה 'מים רבים' מי מריבה
של איסור והתר, משרוש גבורות דאבא שנעשין
חסדים דאמא, ואם היה עושה כסדר זה היה היחוד
נעשה בתקונו.

'היכל הברכה' דף קפ"ה: מרבתינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ניסוך המים דחג, לא היה מתערב עם היין כלל, כי
מים אלו הם מחסדים דאבא ממש, מים
טהורים לדחות החיצונים מכל וכל, ואלו המים לא
יתמשכו אלא כביטול הרע והמיתה והקליפה לגמרי,
אזי 'תורה מאתי תצא' (ישעיה נא ד) נוחה ועריבה
כשמו, אבל במקדש בכח קדושות החג המשיכו לפי
שעה אותן המים בששון ובשמחה, ונעשין כל
השרים והקליפות 'חר"ש את חרשי האדמה' (שם טו)
(ט) כמבואר בלק"ת (תהלים קט ע"ה שרים רדפני חנם),
כי יסוד אבא וחסדיו כורתין ומשכיתין הקליפות, ואז
נעשה הרע כסא אל הטוב ונמתק, והוא מעין ביטול

הקליפות לעתיד, כמבואר בתולדות יעקב יוסף
(פרשת לך לך א) משם מרן אור עינינו רבינו הקדוש
אור שבעת הימים מוהר"י ישראל בעש"ט זי"ע.
ואלו היה זכינו לשתות בימי משה מהמשכות מים
אלו נקים חסדים דאבא, לא היה עוד אומה
ולשון שולטת בנו, אבל ערב רב 'המרו את רוחו
ויבטא בשפתיו' (תהלים קו לג) לערב רב 'המן הסלע'
הזה נוציא לכם מים' כי הרי גם לעתיד לא יזכו
ערב רב לשתות ממים אלו, ויהיו צרכין לאיסור
והיתר, טמא וטהור, פסול וכשר, ולא היה צריך
לבטא זה בשפתיו, כי באמת גם הקב"ה אמר לו

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

הלכות שבת סימן רמח

לנסוע בספינות גדולות במים עמוקים ◊ דעת התוספות במים עמוקים והספינה שוקעת במים שאסור ◊ לעת הצורך יש לסמוך על דעת התוספות ◊ לנסוע בספינה כשאין המים עמוקים ◊ אין חילוק היכן הוא יושב בספינה

לנסוע בספינות גדולות במים עמוקים

ובמים תחומין מדברי סופרים, אזי אפילו המים עמוקים יש איסור תחומין, אלא אם הספינה מהלכת למעלה מעשרה לגמרי אזי תופסין הספק להקל, דאין תחומין למעלה מעשרה, אבל אם הספינה שוקעת במים ואין משוליה עשרה לקרקע הנהר, דזה הוי ממש למטה מעשרה לכל דיניה, אז אסור לילך בספינה כזאת בשבת חוץ לתחום, אפילו ישב שם ביום שלישי לשבת צריך לשבות בשבת, ואם הגוי אינו רוצה אין עליו איסור דהא אינו עושה מעשה, אבל אם אפשר לו לשמוט באיזה צד אסור לו לילך על הספינה כזאת, ואם יודע אפילו ביום שלישי שהגוי לא ישמע לו אסור לו לילך עמו.

לעת הצורך יש לסמוך על דעת התוספות

ולעת הצורך יש לו לסמוך על דעת התוספות שמים שהם עמוקים עשרה אין שם איסור תחומין כלל:

לנסוע בספינה כשאין המים עמוקים

ז. אבל אם אין עמוקים עשרה טפחים כלל, הוי כארעא סמיכתא, ואסור לילך בה ועובר בלאו, כי זה הוא יבשה ממש.

אין חילוק היכן הוא יושב בספינה

וכשהולך בספינה², אין חילוק בין אם יושב למטה בשוליה או למעלה בגגה למעלה מעשרה אף על פי כן אסור, אפילו ביום ראשון אסור לילך, אם לא שיתנה שישבות ביום השבת, אם הגוי אינו שומע לו ואי אפשר באין פנים שישבות אין עליו איסור:

~~~~ מסגרת השלחן ~~~~

תחומין כלל, ואפילו הספינה שוקעת בתוך עשרה, ולהרמב"ם יש דין תחומין במים, ורק למעלה מעשרה אין דין תחומין, ולכן צריך שלא ישקע במים שלא יהיה תוך עשרה. ע"ש.

ג. **וכשהולך בספינה.** היינו בספינה על גבי מים פחותין מעשרה, שדינים כיבשה. וכמו שמבאר ב'זר זהב' (סק"ג) באריכות. ע"ש.

ה. בנהרות ההולכין עם רפסודות, או לפעמים עם ספינות גדולות, והמים עמוקים עשרה טפחים והרבה יותר, ואין שם צער להולכין בהם³; אם הספינה רוב גוים אף שהגוי מחלל שבת בודאי, כגון דאמפ"שיף [ספינת קיטור] שמבער אש בכל רגע מותר לילך בה אף ערב שבת ואין כאן איסור תחומין, ומותר לילך אפילו כמה מאות פרסאות בשבת אחד, אבל אם הספינה רוב ישראלים אפילו ביום ראשון צריך לפסוק עמו שישבות ביום השבת, ואם לא שבת אין בכך כלום:

דעת התוספות במים עמוקים והספינה שוקעת במים שמותר

ו. אם יש במים עשרה טפחים, אלא שהספינה שוקעת במים שלשה או ארבעה טפחים, לדעת התוספות שסברי שמים שהם עמוקים עשרה אין שם איסור תחומין כלל, כי אם נאמר יש תחומין למעלה מעשרה אין חילוק בין מים ליבשה, הכל אסור מדברי סופרים לילך חוץ לתחום, אבל אם נאמר דספיקא דרבנן להקל, ואין תחומין למעלה מעשרה, אזי במים כשיש עשרה טפחים, אז אין שם תחומין כלל מדברי סופרים, אם כן היושב בספינה ששוקעת במים תוך עשרה טפחים לארעא מותר לילך בה הרבה פרסאות, דהא אין תחומין כלל במים העמוקים עשרה טפחים³.

דעת הרמב"ם במים עמוקים והספינה שוקעת במים שאסור

אבל לדעת הרמב"ם דביבשה יש תחומין מן התורה,

א. **ואין שם צער להולכין בהם.** רבינו מבאר דאין כאן שני החששות. משום צער וביטול עונג שבת אין כאן, משום דהולכין עם רפסודות או ספינות גדולות. ומשום איסור תחומין אין כאן, משום דהמים עמוקים עשרה טפחים.

ב. **עשרה טפחים.** ראה ב'זר זהב' (סק"ג) דמבאר באריכות מחלוקת התוספות והרמב"ם, לדעת התוספות במים עמוקים עשרה, אין

עטרת תפארת

עובדות וסיפורים מרבותינו זי"ע

קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים מן הסלע והשקית את העדה ואת בעירם (כ. ה.).

לא ידע את-נפשו מרב גיל ושמחה והודה לרבי נרגשות על השפע שבא בזכותו. עברו ימים ושנים, המעין הלך והתגבר ובעל-הבית שאב ממנו מלוא הפנים.

אך בעשרה באיר תרל"ד, ראה לחדתו כי המעין הולך ופוחת, עד שהתיבש לחלוטין. מהר התגיד לשגר מבקר אל חצר הרבי בקומרנא, ולצער נודע לו, כי ביום זה הוסרה העטרה והצדיק עלה לגןזי מרומים.

רויח"י אמר הנגיד, "אולם האמת שיש דבר אחד אשר נחוץ לי מאד, כי בכל אצתי נעדר מקור מים חיים, ועלינו להביא מים ממרחק בהוצאה גדולה".

יצא הרבי אל חצר האחזה, נעמד במרזב וסמן במקלו עגול באדמה. "כאן תחפור", צנה על בעל האחזה, והלה הזעיק מיד את פועליו שהחלו בחפירה מהירה. זמן מה לאחר מכן, החלו לפתע לנבץ מהאדמה מים זכים, ובעל-הבית

רבינו הקדוש רבי יצחק אייזיק מקומרנא בעל "היכל התבונה", התאכסן פעם בביתו של יהודי נגיד שהתגורר בעיר סופרנץ שבהונגריה, אליו נסע למנוחה ומרגוע. לאחר שגפכד ממנו והודה לו על מדת הכנסת אורחים היפה שנהג בו, בקש הרבי לדעת במה מבקש בעל-הבית להתברך.

"לא חסר לי מאומה ברונך השם, וזכיתי בברכת שמים לבני, חיי ומזוני

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ל

וְיָרֵם מֹשֶׁה אֶת יָדָיו וַיִּרְאֵהוּ אֶת הַסַּלְעַת בְּמִטְהוּ פְעָמִים וַיִּצְאוּ מִיָּם רַבִּים וַתִּשָּׂה הַעֲרֵה וּבְעֵינָם: (במדבר כ יא)

לא היה לו להוציא מים ע"י צירופי שמות ויחודים ◊ אם היה הסלע מדבר היה קידוש השם גדול ◊ בדיבור לסלע יראו בעיניהם את אורות העליונים ◊ ענין מה שמרע"ה הכה את הסלע ◊ כוונת מרע"ה בהכאת הסלע ◊ הנפק"מ בין הכאת הצור לדיבור אל הסלע ◊ משה נצטוו להעלות המלכות אל שורשה

משה רבינו לא רצה לבטל מתחלה הכלי שלו לגמרי, ולכן הכה במטה, שהוא משורשו מיסוד דאבא, ורצה לעשות הזיווג וליבנות פרצופה בעוד במדרגתו, והיא לא יכלה עדיין לקבל אותן אורות שיעלה על ידם מ"מ מימי הבאר טהורים, ואזי נתהפך המטה לנחש, וגרם זיווג דקטנות לטפסוף דם מתחלה, ואח"כ יצא המים מן הקטנות, ולא היה על ידו זיווג דגדלות.

ובחקדמות אלו תבין מעיינות החכמה, היאך לא יכול משה דודר המדבר לבוא לארץ, ותבין כמה פסוקי תורה ודברי חז"ל הסתומים.

'היכל הברכה' בראשית דף נא:

הנפק"מ בין הכאת הצור לדיבור אל הסלע

ענין במדרש (ילקוט שמעוני במדבר רמז תשסג) אמר הקב"ה למשה, כשהיה סלע זה קטן הכית אותו, שנאמר (שמות יז ו) 'והכית בצור', אבל עכשיו שהוא גדול ידברתם אל הסלע' (במדבר כ ח), שנה עליו פרק אחד והוא מוציא מים מן הסלע, יש כח וזכות לאותם שישינים במערת המכפלה שתוציא להם מים, ואין סלע אלא זכות אבות, שנאמר (ישעיה מב יא) 'ירוננו ישיבי סלע מראש הרים'.

ביאור דבריהם מבואר לכל משכיל, שבחינות הכאה בצור ונחש היה מיסודות הקטנות, שעדיין לא היה יכולת במלכות החיצונה להחזיר פב"פ, כטעם 'לכתך אחרי במדבר' (ירמיה ב ב), וכל בחינות חיצונות ואחוריים הוא קטנות. ומה שלא המשיכו האור הגדלות, כי עדיין לא נתברר, והיה פחד מן הקליפות, אבל אחר שנעשה הדין בפרה ומרים, ה"ג מנצפ"ד, נתקן בחינות אחוריים לגמרי, והיה יכולת להחזיר פב"פ ע"י התעוררות כללות ישראל, עדה הקדושה, והיה בזה תיקון רב למיעוט הירח, ולחטא הקדום, והיו יכולין להמשיך מים מזיווג עלאה דדעת עליון, והיה מתישין כח הנחש לגמרי, להוציא את בלעו מפיו, והיה נתקיים 'בלע המות לנצח' (ישעיה כה ח).

'אוצר החיים' שמות קצב.

משה נצטוו להעלות המלכות אל שורשה

כי משה נצטוו וידברתם אל הסלע' (במדבר כ ח) להעלות המלכות... ויהיה היחוד בעליות המלכות אל שורשה, וכל זה נעשה על ידי מסירות נפש בלב ונפש בכח, 'רק לשטף' כמו רבי עקיבא 'אליו לא יגיעו' (תהלים לב ו), כמו שהגיע רבי עקיבא וחביריו אל יחוד א' ד' פשוטה. וידוע **ממרו**, כי אי אפשר לנו לקבל שום דבר מלמעלה אם לא דרך שכינת עזוינו, לכך במסירות נפש בכח בלב ונפש מעלין המלכות עד מקום פתח יציאות המים שהם זכים. וגם המוסר נעשו על קדושת השם בכח, מקבל משם הארה, ולמדריגות רבי עקיבא שמסר נפשו בפועל 'אליו לא יגיעו', דמאן יזכה ליה ומאן יזכה לקרבה לסלקא תמן (זוהר ח"ג עט:), אלא רבי עקיבא וחביריו. אף על פי כן לעולם הבא, אף הצדיקים שלא מסרו עצמן בפועל אלא בכח בלב ונפש, (יזכה) [יזכו] לעלות כמו שעלה רבי עקיבא...

'זוהר ח"ה דף עו:

ומשה שמש בימי מלואים בחלוק לבן (תענית יא:), מעין העתיד, ואמר לו הקב"ה 'ידברתם אל הסלע' (במדבר כ ח) להטיף הרוח נבואה, מרישא דלא אתיידע, המטיף הכל, כמבואר בליקוטי תורה (בלק) 'ידברתם אל הסלע' ברוח נבואה, וימשיכו הדבור אל הסלע לעיניהם, והסלע ידבר ברוח הקודש לעיניהם.

כי לעתיד כשיתעלה המלכות לרישא דאין, אז יומלאה הארץ דעה את ה" (ישעיה יא ט), אף דומם והארץ הגשמי יתמלא דעת ודבור פה, כי גם עתה 'אבן מקיר תזעק' (חבקוק ב יא), ומרן האר"י היה שומע צעקת הדוממים והאבנים, והאש, והפחמים, וכיוצא בהם, כי לכלם יש דעת, אלא שעתה הוא בהעלם ובהסתיר ולעתיד יהיה באתגליא, כמבואר במדרש (תהלים עג ט) לעתיד אבן יזעק אל תעש זה, כי היא עבירה, ובוה שיחזור הסלע שלמעלה מלכות לרישא דלא אתיידע.

וע"י אמונה ובטחון יכולין לחזור לרגע ולשעה מועטת אף היום, ואז 'ונתן מימיו', בחינות מיון נוקבין שלה יחזור לשורשו, אבל זה לא יהיה אלא לרגע, שכל ישראל עם שורשם מלכות יחזרו לאין עליון, רישא דאין, ואף שיחזור הדבר תיכף לבחינות יחוד וזיווג של מיון נוקבין מים תחתונים, אעפ"כ בנקל יהיה להם, כשיבואו לארץ לבוא למדריגה זאת בקביעות, ואז יהיה משה משיח, משיג יחידיה, רישא דאין, 'והוצאת להם', להם דייקא, וזה שצוה 'קח את המטה'... 'מים מן הסלע'.

אבל באמת לא היה אפשרות לזה, כי אם ע"י אמונה, כי המורים ושוטים לא היו במדריגה כזאת, לזה 'המרו את רוחו' (תהלים קו לג), ודי בזה.

'נתיב מצותיך' אמונה ג, לב

כוונת מרע"ה בהכאת הסלע

משה היה בכאן במבוכה היאך לילך לארץ, וציוה לו הקב"ה 'ויקחו אליך פרה אדומה' (במדבר יט ב) אליך דייקא, ויהיה זה לצורך תיקון של מ"מ דאב"א, נצוצין דאתעכו, מסוד פ"ר מנצפ"ד, מ"מ דשכינה, העולה מקליפות נוגה, ויתוקן זה ג"כ הרבה מחטא אדה"ר, ועגל מסוד טוב ורע, מטהר ומטמא, והבן.

ואח"כ כשתיקן מעט מחטא עגל, ציוה לו הקב"ה שיחזיר רחל פב"פ, 'ואמר לו ודברתם אל הסלע' (שם כ ח), שילך מכל וכל ממדריגתו, ובחינות דיבור סוד מלכות, לישנות שם פרק אחד או הלכה, הכלה, ויסתלק ממדרגתו מכל וכל, ויתקן המלכות תחלה אב"א על ידי לימוד הלכה ופרק, ואח"כ יחזיר אותה פב"פ לזיווג, בבחינות דיבור, ראוה מדברת, ה' מוצאת גבורת מנצפ"ד כידוע ליחדה, ומיפה"ה נעשה רחם, עיין לק"ת.

ואח"כ יעלה בהדרגה פרצוף רחל לשורשו, שתקבל ג"כ האורות יסוד דאבא, ויחזור משה לשורשו, ואזי יהיה ביכולתו לילך לארץ, כיון שכבר ירד לגמרי ממדריגתו ונעשה בחינות ארץ ישראל רחל, אעפ"כ שיחזור למדרגתו ויהיה עכ"פ ביכולתו לילך, יורד ועולה, ואח"כ עולה עמו ואינו יורדת.

ואם היה משה הולך בהדרגה היה טוב, אבל

לא היה לו להוציא מים ע"י צירופי שמות ויחודים
'ויאמר ה' אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל' וגו' (במדבר כ יב). שלא היה לו להוציא מים על ידי צרופי שמות ויחודים, אלא להעלות כל ישראל על ידי אמונה ומסירות נפש, כי בכח אמונה שלימה יכולין להפוך העץ לזהב, וכל הטבעיים לשנות אותם, וזה הדרך נקל להעלות אף הפחות שבפחותים, כי על ידי אמונה ומסירת נפש שהיה נוטע בלב כל ישראל, היו מעלין כל מיון נוקבין וכל הברורין מארור לברוך, והיה נתקיים (ישעיה כה ח) 'בלע המות לנצח' בבטול הרע לגמרי, והיה יוצא מים חיים מירושלים כמו לעתיד... והיה הסלע מדבר לעיני כל ישראל רזין סתימין מים חיים, ובזה היו עולין למעלה למעלה, ואם היה נשארין איזה חלק מאנשי ערב רב ומישראל למטה שלא יעלו בעליות גדולות כאלה, להם יצטרך להשפיע על ידי מטה...

'היכל הברכה' דברים דף ג.

אם היה הסלע מדבר היה קידוש השם גדול

'ודברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו' וגו' (במדבר כ ח). ולכן בגלות מאיר אור התורה יותר ממה שמאיר בארץ ישראל, וחד מיון כי סליק להתם יוכיח (כתובות עה.), וכן מתיקות התורה והארה הפנימיות מאיר יותר בחוצה לארץ, עד לעתיד שיתלבש הפנימיות במלכות, ואז יהיה אורה גודל מאור השמש, 'ודברתם אל הסלע' שימשיכו הדבור אל הסלע שהסלע ידבר בעצמו, ואז 'לא ילמדו עוד איש את רעהו' (ירמיה לא לד), ואם היה הסלע מדבר, היה קידוש השם גדול, וכל בחינות אלו של תורה ויחודים שאנו עושין בגלות הכל בפנימיות.

'אוצר החיים' ויקרא דף ערה.

בדיבור לסלע יראו בעיניהם את אורות העליונים

שמעתי **ממורי** (תולדות יעקב יוסף וישלח אות יא) ענין גלות מצרים היה, שחסר מהם הדעת, שידע להכריע שיש בורא עולם המחדש בכל רגע מעשה בראשית, עד שבא משה ועל ידי הנסים נתפרסם השגחות הבורא וחיותו המחיה באור אין סוף, ולהרגיש בדביקות החיות הזה. אמנם בחינות דעת זה הוא דעת דנוקבא, אך דעת דדכורא יתגלה בימות המשיח עץ החיים, והיינו שיהיו 'עיניך רואות את מורדי' (ישעיה ל כ), ויראו כל האותיות תורה ותפלה שלומדים ומתפללים לנגד עיניהם, ויראו שהם עולמות מצוחצחות.

וזהו (במדבר כ ח) 'ודברתם אל הסלע לעיניהם', שיראו בעיניהם את אורת עליונים היוצאים מאותיות ודבור תורה ותפלה ממך אל הסלע הרוחני, ומן הסלע יוצאין דבורים ואותיות התורה עולמות מצוחצחות אליך, וכל זה יהיו לעיניהם כמו שיהיו תכלית הזה לימות המשיח, עיין תולדת [פרשת] וישלח (שם).

'היכל הברכה' במדבר דף קלו.

ענין מה שמרע"ה הכה את הסלע

דע, שמשה היה כחו מהנהגה [ה]לעתידה, ולכן לא היה בכחו לירד ממדריגתו לכנס לארץ ישראל,